

Notulen

van het verhandelde in de openbare vergadering van de commissie van de gemeente Midden-Delfland, gehouden op woensdag 18 juni 2025, 19.30 uur.

Voorzitter : de heer N.C. Knaap

Griffier : de heer A. de Vos

Aanwezig : de heer J. van der Eijk (VVD), de heer A.J. Gebben (VVD), de heer J.G. Jongsma (OGP Midden-Delfland), mevrouw S.A. Koppert (OGP Midden-Delfland), mevrouw D. Langeveld (CDA), mevrouw L.C. van der Lans-Mastenbroek (D66), de heer F.J. van Lier (Mijn Partij), de heer P.W. van Rijs (CDA), de heer R.H.P. Ringeling (ChristenUnie), de heer E.N.H. Roeling (Mijn Partij), de heer R.E. Vieira (D66), de heer R.H.G. Zwaard (CDA)

Afwezig : -

Tevens aanwezig: mevrouw F.I. Noordermeer-van Slageren, burgemeester; mevrouw M. Oderwald-Ruijsbroek en de heer F.A. Voskamp, wethouders; de heer M. van Diepen, inspreker agendapunt 4; mevrouw H. Doelman, mevrouw J. 't Hart, de heer H. Vlaanderen, de heer M. Weber, insprekers agendapunt 7

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter** opent de commissievergadering van woensdag 18 juni 2025 om 19.30 uur en heet de commissie- en collegeleden, insprekers, bezoekers en kijkers thuis welkom. Voor de agendapunten 4 en 7 hebben zich insprekers gemeld. Zij worden van harte welkom geheten.

2. Spreekrecht algemeen

Voor het algemene spreekrecht over onderwerpen die niet op de agenda staan heeft zich niemand aangemeld.

3. Vaststellen van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Voorgenomen aankoop perceel

De **voorzitter** geeft de heer Van Diepen het woord, die inspreekt namens omwonenden.

De heer **Van Diepen** woont aan de Kasteellaan en zijn tuin grenst aan het perceel dat de gemeente overweegt om aan te kopen. Hij woont er rustig en in een natuurlijke omgeving en vindt het geplande vierlaagse appartementengebouw niet passen op deze locatie. Hij vreest onder andere voor parkeerdruk, schaduw en privacyproblemen. Hij spreekt mede namens andere omwonenden die het totaal oneens zijn met het plan. Hij vraagt de gemeente om te bezinnen of het mogelijk is om de bouwplannen aan te passen tot een minder groot gebouw, zodat het beter in het straatbeeld past. Omwonenden zijn voornemens om alle wettelijke middelen aan te grijpen om de plannen tegen te houden.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft aan de inspreker en geeft het voorstel in bespreking.

De heer **Ringeling** meldt dat de ChristenUnie positief tegenover het plan staat, maar aandacht vraagt voor de participatie, zodat omwonenden en belanghebbenden goed worden meegenomen in de plannen.

De heer **Gebben** stelt dat locaties voor woningbouw schaars zijn en dat de gemeente creatief moet omgaan met de ruimte. De VVD is blij met de proactieve houding van het college, dat dit perceel op het oog heeft. De VVD is positief over het plan en sluit zich aan bij de oproep om een goed participatietraject te starten. Omwonenden krijgen voldoende momenten om bezwaar in te dienen. De VVD verwacht dat er een mooie uitwerking komt, die past bij het dorp Schipluiden.

De heer **Jongsma** sluit zich aan bij de voorgaande sprekers. OGP Midden-Delfland adviseert om vooraf duidelijk aan te geven op welke aspecten omwonenden inbreng kunnen leveren. In een participatietraject zal naar oplossingen gezocht moeten worden voor zaken als parkeren en schaduwwerking.

De heer **Roeling** zegt dat Mijn Partij blij is dat de locatie vrijkomt voor de bouw van seniorenappartementen. Het aantal is nog bespreekbaar, afhankelijk van de inpassing en het participatietraject. Mijn Partij is voorstander van actief grondbeleid, omdat daarmee projectontwikkelaars worden uitgesloten en de gemeente de regie houdt. Bij punt 1.5 van het raadsvoorstel staat echter dat het een geschikt bouwplan is voor een tender. Mijn Partij kent betere concepten, waarin de gemeente samen met bewoners en een architect/bouwer een plan realiseert en vraagt het college om deze concepten te verkennen. De heer Roeling stelt voor om per direct te starten met het participatietraject.

De heer **Vieira** benadrukt het belang van het vinden van goede woningbouwlocaties. D66 heeft geen bezwaar tegen de hoogte, maar het appartementsgebouw moet wel passen binnen de omgeving. D66 hoort graag hoe het college het gebouw voor zich ziet. Ook hoort de fractie graag wat de kaders worden om in aanmerking te komen voor een seniorenwoning, wat de gemeentelijke visie is op de locatie en hoe wordt voorkomen dat de woningen worden gekocht door mensen van buiten Midden-Delfland.

De heer **Zwaard** merkt op dat het CDA blij is met het voorstel en complimenteert ambtenaren en college ermee. Er komen seniorenappartementen in verschillende prijsklassen, waar de doelgroep naar uitkijkt. Het CDA verwacht dat het de doorstroming in Schipluiden en in andere kernen op gang brengt. Tegen de inspreker zegt hij dat hij ervan uitgaat dat de gemeente voldoende aandacht besteedt aan de inpassing van het gebouw en het participatietraject.

De **voorzitter** geeft het college de gelegenheid om te reageren op de eerste termijn.

Wethouder **Voskamp** betoogt dat het voorstel onder grote druk tot stand gekomen is, toen het college de kans zag om het perceel aan te kopen. Inmiddels is er een koopovereenkomst opgesteld. Het plan moet nog helemaal uitgewerkt worden. Voorgesteld wordt dat de raad vanavond akkoord gaat met de aankoop van de grond en met de richting qua doelgroep en qua uitwerking van de kavel, zodat er 23-28 woningen gerealiseerd kunnen worden.

Voordat de gemeente onomkeerbare besluiten neemt, wordt een participatietraject gestart. Voor die tijd moet er echter een plan worden uitgewerkt door de gemeente. Naar verwachting kan in het najaar een participatietraject worden opgestart en wordt de commissie dan geïnformeerd over de visie op de bouwlocatie.

Het college kan nog niet definiëren wie al dan niet aanspraak kan maken op een seniorenwoning. De bedoeling is dat er een mooie woonplek komt voor senioren, dicht bij alle voorzieningen, wat leidt tot doorstroming in de kernen. Parkeren, privacy en bezonning/schaduwwerking zijn aspecten die meegenomen worden in de uitwerking. De huidige beplanting van de kavel zal zo goed mogelijk in stand gehouden worden.

Een tender zal onderdeel zijn van de besluitvorming hoe de gemeente wil omgaan met de locatie. De gemeente bepaalt wat er op de locatie gaat gebeuren en maakt hiervoor een plan. Dat plan wordt vervolgens in de markt gezet, want de gemeente gaat de woningen niet zelf bouwen. Hoeveel randvoorwaarden en eisen de gemeente gaat opnemen in dat plan moet nog besloten worden.

De heer **Roeling** vraagt of de wethouder kan bevestigen dat de gemeente zich aan de spelregels gaat houden, zoals dat ook van initiatiefnemers wordt verlangd. Hij doelt daarbij met name op het parkeren.

Wethouder **Voskamp** antwoordt dat parkeren op de kavel mogelijk is, eventueel met enkele bescheiden aanpassingen aan de openbare ruimte. Als de parkeervoorziening niet op de kavel gerealiseerd kan worden, komt het college met een onderbouwd voorstel naar de raad.

De **voorzitter** geeft de commissie gelegenheid tot een tweede termijn.

De heer **Zwaard** begrijpt dat er nog veel losse eindjes aan het plan zitten, die in een latere fase verder worden uitgewerkt. Het CDA beschouwt het voorstel als hamerstuk voor de raad.

De heer **Jongsma** zegt dat OGP Midden-Delfland zich kan vinden in het voorstel. De wethouder zei dat er nog gekozen moet worden hoe het plan in de markt wordt gezet. OGP Midden-Delfland vraagt bij wie die keuze ligt.

De heer **Roeling** wijst op de tender die is uitgezet voor Keenenburg IV, die driekwart jaar in beslag heeft genomen. Dat kan op een andere manier veel sneller gebeuren. Mijn Partij adviseert om het voorstel als hamerstuk te agenderen.

De heer **Vieira** zegt dat D66 zich kan vinden in de richting die het college voor ogen heeft. D66 ziet voldoende potentie in het voorstel en wil het als hamerstuk agenderen.

De **voorzitter** geeft het college het woord om de laatste vraag te beantwoorden.

Wethouder **Voskamp** stelt voor dat voor de zomer nog wordt besproken hoe en door wie er bepaald wordt hoe de markt zal worden bevraagd. Als er maar één marktpartij geschikt is, zal het college besluiten deze in te schakelen en de raad hierover informeren. Als er een belangenafweging gemaakt moet worden om tot een keuze te komen, dan zal dit in samenspraak met de raad gebeuren.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als hamerstuk aan de raad wordt aangeboden.

5. Jaarrekening 2024

De **voorzitter** stelt dat de commissie wordt gevraagd om de jaarstukken vast te stellen en in te stemmen met de doorschuifbudgetten naar 2025, de 11e begrotingswijziging 2025 en alle onderliggende documenten.

Mevrouw **Koppert** dankt het college voor de jaarstukken. Volgens de laatste periodieke begrotingswijziging was er een resultaat van circa € 1,5 miljoen. Uiteindelijk bleek het resultaat € 2,1 miljoen te zijn. Het verschil wordt financieel-inhoudelijk goed verklaard, maar toch begrijpt OGP Midden-Delfland niet dat er tussen 17 en 31 december nog zoveel kan veranderen.

De heer **Van Rijs** vindt dat de over- en onderschrijdingen in het memo goed zijn toegelicht. Het CDA gaat ermee akkoord dat het resultaat van € 2 miljoen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

De heer **Van der Eijk** meldt dat het resultaat voor een flink deel komt doordat er veel meer bouwleges zijn ontvangen dan verwacht. De VVD vindt het logisch dat het resultaat aan de algemene reserve wordt toegevoegd, omdat bij minder bouwleges ook de verliezen met de algemene reserve worden gecompenseerd. Het budget voor de Meedoen Coach, dat al was doorgeschoven van vorig jaar, kan misschien geschrapt worden. De VVD verwacht daar namelijk geen opbrengsten van. Over het doorschuiven van circa € 100.000 moet de raad nog beslissen. Een kwart hiervan zou besteed worden aan het onderzoek naar de flexwoningen aan de Zuidhoornseweg. De VVD vindt dat weggegooid geld, omdat het als kansloos project wordt gezien. De fractie wil van de jaarrekening een bespreekstuk maken. Als stemverklaring geeft hij mee dat de VVD getalsmatig akkoord is, maar beleidsmatig niet.

Mevrouw **Van der Lans** is blij dat de jaarrekening 2024 sluit met een overschot van € 2,1 miljoen, waarmee de algemene reserve stijgt tot ruim € 12 miljoen. Dat is een financieel gezonde buffer. Een deel van het positieve resultaat komt echter doordat de gemeente niet alles heeft uitgevoerd wat ze gepland had.

De accountant was positief, wat een compliment aan de organisatie waard is. Volgend jaar wordt de rechtmatigheid op een andere manier beoordeeld, waardoor onzekerheden strenger meewegen. De gemeente moet zich daarop voorbereiden, zeker op gevoelige thema's zoals jeugdzorg.

De heer **Roeling** mist het accountantsverslag en de accountantsverklaring bij de stukken en vraagt waarom deze niet aan de commissie zijn overhandigd. Verder uit Mijn Partij haar zorgen over de forse personele uitbreiding. De norm die het college heeft van 9 fte per 1000 inwoners wil Mijn Partij vergelijken met andere gemeenten.

De **voorzitter** geeft het college de gelegenheid om te reageren op de eerste termijn.

Wethouder **Voskamp** betoogt dat de laatste periodieke begrotingswijziging gebaseerd is op gegevens tot september. Alles wat in het laatste kwartaal gebeurt, is er nog niet in meegenomen. Het accountantsverslag wordt volgende week verwacht. Volgens de accountant staat er nog één punt open op het gebied van jeugdzorg. De formele goedkeurende verklaring kan pas worden afgegeven als de gegevens van de accountant van de gemeente Den Haag zijn gecontroleerd. De accountant heeft al wel aangegeven dat hij geen problemen hiermee verwacht.

De **voorzitter** geeft de commissie de gelegenheid tot een tweede termijn.

De heer **Roeling** beschouwt het voorstel als een bespreekstuk, omdat de goedkeurende verklaring en het accountantsverslag nog niet beschikbaar zijn.

Mevrouw **Koppert** dankt de wethouder voor de uitleg over het saldooverschil tussen september en december.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als bespreekstuk aan de raad wordt aangeboden.

6. 2e periodieke begrotingswijziging 2025

De **voorzitter** meldt dat de commissie gevraagd wordt om in te stemmen met de 2e periodieke begrotingswijziging 2025.

De heer **Van der Eijk** vraagt naar de vervanging van de trekbrug Trekkade/Kerkweg in Maasland. De kosten worden met € 150.000 overschreden. De raad heeft in 2021 een begroting van € 310.000 aangenomen voor het project dat drie jaar zou duren. De VVD vindt het niet correct dat het oorspronkelijke budget met de helft wordt verhoogd via een periodieke begrotingswijziging. Hij vindt dat de raad over deze overschrijding beter geïnformeerd had moeten worden.

De heer **Van Rijs** is blij dat de periodieke begrotingswijziging afsluit met een positief saldo. Landelijk is er sprake van een stijgend ziekteverzuim, terwijl het in Midden-Delfland lager is dan in dezelfde periode vorig jaar. Het CDA waardeert de inzet om dit voor elkaar te krijgen.

De **voorzitter** concludeert dat er geen vragen aan het college zijn gesteld.

De heer **Van der Eijk** vindt het vreemd dat alle partijen akkoord gaan met de kostenoverschrijding, terwijl ze met de rug tegen de muur worden gezet omdat het geld al is uitgegeven. De VVD is niet van plan in te stemmen met de begrotingswijziging en hoort graag wat de andere fracties hiervan vinden.

De heer **Roeling** vindt dat het wel een mooie brug is geworden. Men heeft echter een fietsbrug gebouwd die zwaar genoeg is voor vrachtverkeer. Mijn Partij vindt het prima om er een bespreekstuk van te maken.

De heer **Van Rijs** vindt het een hamerstuk. Hij benadrukt dat er ook onderschrijdingen in de begrotingswijziging waren opgenomen.

De heer **Jongsma** vindt het wel een bespreekpunt waard.

De heer **Vieira** zou graag zien dat het college de gelegenheid krijgt om een verklaring te geven voor het grote kostenverschil en uit te leggen waarom de raad er niet in gekend is.

De heer **Ringeling** vindt dat de VVD wel een punt heeft dat de periodieke begrotingswijziging pas wordt overlegd als het geld al is uitgegeven. Hij hoort ook graag of het proces correct is verlopen.

De **voorzitter** geeft het college het woord om de vragen te beantwoorden.

Wethouder **Voskamp** weet niet precies hoe het zit. Een deel van de verhoging komt door indexatie. Ook waren er meerkosten. Hij zal voorafgaand aan de raadsvergadering een overzicht van de kosten opleveren.

De **voorzitter** concludeert dat er voor de raadsvergadering nog een toelichting van het college komt en vraagt hoe de commissie het voorstel wil agenderen.

De heer **Van der Eijk** wil het agenderen als bespreekstuk.

De heer **Roeling** sluit zich hierbij aan.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als bespreekstuk aan de raad wordt aangeboden.

7. Kadernota 2026-2029

7.1. Bijlage (brief van derden)

De **voorzitter** geeft als eerste aan drie sprekers de gelegenheid om hun zienswijze te geven. Als eerste geeft hij het woord aan de heer Weber.

De heer **Weber**, voorzitter van muziekvereniging St. Caecilia uit Schipluiden, betoogt dat de muziekvereniging muziek maakt op belangrijke feestdagen, maar vooral mensen samenbrengt in het harmonieorkest, het jeugdorkest, drumpack en de boerenkapel. De vereniging begrijpt de lastige financiële situatie van de gemeente en ziet dat er breed is gezocht naar mogelijkheden om de pijn te verspreiden. Desondanks vraagt spreker om de subsidie muziek, dans en kunst te heroverwegen, vanwege de grote impact die de bezuiniging heeft op de vereniging. De subsidie wordt gebruikt voor de huur van het clubgebouw en om muzieklessen tegen aantrekkelijke prijzen aan te bieden. De vereniging heeft overal te maken met stijgende kosten, bijvoorbeeld voor de huur van concertlocaties, materialen en instrumenten en technische voorzieningen.

Om muziek voor iedereen bereikbaar te houden is voldoende budget nodig. Extra concerten geven is geen optie, want die zorgen nauwelijks voor inkomsten.

Een bezuiniging treft niet alleen de muziekvereniging, maar ook de exploitatie van het pand waarin men huist. Voorgesteld wordt om de bezuiniging terug te draaien en deze te zoeken in programma 5, het versterken van de beleidscapaciteit in het sociaal domein ten behoeve van kostenbeheersing of de bijdrage aan de projectorganisatie kostenbeheer jeugd. Als dat niet kan, vraagt de muziekvereniging om te onderzoeken of de huurprijs verlaagd kan worden.

De heer **Gebben** vraagt naar de begroting van de muziekvereniging.

De heer **Weber** antwoordt dat de begroting met de gemeente is gedeeld bij de subsidieaanvraag.

Mevrouw **Langeveld** vraagt welke activiteiten de muziekvereniging niet meer kan aanbieden als de subsidie wordt verlaagd.

De heer **Weber** antwoordt dat de muzieklessen duurder zullen worden. Door de lage prijzen heeft de muziekvereniging veel leden, maar na een forse verhoging verwacht hij dat de leerlingenaantallen zullen teruglopen.

Mevrouw **Doelman**, directeur Stichting Welzijn Midden-Delfland, geeft een overzicht van de werkzaamheden van SWMD die worden uitgevoerd door een organisatie van vijf fte. SWMD begrijpt dat de gemeente moet bezuinigen, ook in het sociaal domein. De voorgestelde bezuiniging van € 15.000 lijkt beperkt, maar is vanaf 2027 wel problematisch voor SWMD.

In 2021 heeft SWMD € 80.000 moeten bezuinigen. Toen bleek dat men daardoor niet meer de benodigde kwaliteit en diensten kon leveren, werd vanaf 2023 voor een periode van vier jaar een aanvullende subsidie van € 50.000 toegekend.

De grootste kostenpost vormen de personeelskosten. In 2026 zijn deze al hoger dan de jaarsubsidie die SWMD ontvangt. De lonen blijven stijgen, terwijl de indexering die de gemeente toepast op de subsidie achterblijft. Tot nu toe is het gelukt om de kwaliteit te blijven bieden vanuit onder andere het GALA en het armoedebeleid. Vanaf 2027 ontvangt SWMD geen aanvullende subsidie meer. Ook de tijdelijke middelen uit het GALA stoppen dan. Hierdoor ontstaat er een gat in de begroting van ruim € 115.000. Tegelijkertijd neemt de vraag aan zorg toe en wil de gemeente inzetten op kostenbeheersing van de WMO, wat meer inzet van welzijn vraagt. Met nog geen vijf fte aan medewerkers, mobiliseert SWMD 250 vrijwilligers. Minder capaciteit bij SWMD leidt tot minder activiteiten, minder ondersteuning en minder vrijwilligers. Er zal een groter beroep gedaan worden op professionals, wat tot hogere kosten leidt. De besparing van € 15.000 wordt onder andere gezocht in bezuiniging op de mantelzorgwaardering. De inzet van mantelzorgers leidt tot minder zorgkosten en zij verdienen hiervoor erkenning. SWMD raadt het af om deze groep te treffen.

Mevrouw **Langeveld** vraagt of de bezuiniging ook leidt tot minder inzet van personeel.

Mevrouw **Doelman** zegt dat er verschillende suggesties zijn gedaan om € 15.000 te besparen, waaronder de mantelzorgwaardering. Ook werden de onafhankelijke cliëntondersteuning en het organiseren van activiteiten genoemd. De bezuiniging leidt nog niet direct tot een bezuiniging op personeelskosten.

De heer **Ringeling** veronderstelt dat het huidige budget van SWMD net voldoende is voor alle werkzaamheden. Hij vraagt wat er gebeurt als er een extra taak bij komt; moet er dan meteen extra budget bij komen? De ChristenUnie verwacht namelijk dat met de komst van het azc een groter beroep wordt gedaan op de SWMD.

Mevrouw **Doelman** antwoordt dat de SWMD dan met de gemeente in gesprek treedt. Dan wordt bekeken in hoeverre het nieuwe verzoek past binnen de taken die SWMD uitvoert. Voor het azc zullen misschien alleen wat vrijwilligers nodig zijn, terwijl het COA de rest doet. Als er echter veel of grotere taken bijkomen, kan het zijn dat er ook uitbreiding van het team nodig is.

De heer **Vlaanderen** van Cultuurplatform Midden-Delfland/St. Cultuurstek Den Hoorn spreekt in omdat het Cultuurplatform bezorgd is over het mogelijk afschaffen van de subsidie kunst, cultuur en sociale verbinding. De subsidie van € 15.000 wordt door het Cultuurplatform in bedragen van € 1.500 toegekend aan projecten, gericht op kunst, cultuur en sociale samenhang. Kunst en cultuur kunnen een grote bijdrage leveren aan verbinding. In Den Hoorn worden veel activiteiten georganiseerd, zoals het Techniekfestival, Festival Over de Dijk en Look-West beweegt. Door samen met de buurt iets te organiseren, wordt de sociale cohesie versterkt. Ook in de andere kernen zijn voorbeelden te noemen. De subsidie vormt een goed startbudget en helpt vaak om ook andere financiering te krijgen. Mensen vinden het leuk om zelf dingen te bedenken en op te zetten. Het zou mooi zijn als dat behouden blijft en als de vele nieuwkomers die in Midden-Delfland worden verwacht erbij betrokken kunnen worden.

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn aan de spreker en geeft de volgende spreker het woord.

Mevrouw **'t Hart** spreekt in namens Harmonievereniging Masalant en uit haar zorgen over het voornemen om de subsidie voor muziekvereniging Masalant met € 1.000 te verlagen. Het lijkt een kleine bezuiniging, maar deze heeft aanzienlijke impact, mede omdat de subsidie al jaren niet geïndexeerd wordt, terwijl alle kosten wel toenemen.

De optredens waarvoor de subsidie wordt ontvangen, zijn geen interne activiteiten voor de leden, maar publiek toegankelijke en dus maatschappelijk relevante evenementen. De muziekvereniging levert dus een duidelijke tegenprestatie aan de gemeenschap. De vereniging heeft geen eigen gebouw, maar moet op commerciële basis huren. De lasten zijn daardoor relatief hoog. Door de bezuiniging zal de muziekvereniging optredens moeten schrappen, zoals bij de dodenherdenking op 4 mei. Spreker vraagt de commissie om te heroverwegen of de bezuiniging rechtvaardig en evenwichtig is.

De heer **Jongsma** vraagt in hoeverre de contributie jaarlijks wordt geïndexeerd en tot hoever de vereniging daarin kan gaan.

Mevrouw **'t Hart** antwoordt dat er ongeveer zes jaar geleden met de leden is afgesproken dat er na elke ALV een vaste verhoging van ongeveer € 3 wordt doorgevoerd.

Mevrouw **Koppert** vraagt hoe groot de harmonievereniging is.

Mevrouw **'t Hart** antwoordt dat er 45-50 leden in het grote orkest zitten, met name volwassenen. Er zijn 15-20 blokfluitlerlingen op de scholen en daarnaast nog circa 10 leerlingen. De blokfluitlerlingen stappen vaak later over op een ander instrument.

De **voorzitter** geeft het voorstel in bespreking. Als de gemeenteraad het voorstel niet amendeert, gaat hij akkoord met de lijst van bezuinigingen die het college voorstelt en zullen deze verder uitgewerkt worden in de begroting 2026. De definitieve besluitvorming vindt plaats in het najaar bij de begrotingsbehandeling. De voorzitter verzoekt de commissieleden om in eerste termijn alvast aan te geven aan welke bezuinigingen wel of geen belang wordt gehecht.

De heer **Ringeling** dankt alle betrokkenen voor het opstellen van de kadernota, waarin heel helder de keuzes worden gepresenteerd. Over het lijstje 'afgeraden maatregelen' heeft hij enkele vragen. Op hoofdlijnen is de ChristenUnie het eens met de argumentatie waarom de gemeente terughoudend moet zijn met subsidies die buiten de bezuinigingen worden gehouden. Bij het verhuren van gemeentelijk vastgoed en gemeentelijke gronden is het niet helemaal duidelijk waarom hierop niet zou moeten worden bezuinigd. De ChristenUnie vraagt hierop een aanscherping van het college. Het 'opzeggen lidmaatschap Cittaslow' wordt afgeraden omdat het lidmaatschap zou leiden tot een versterkte rol van Midden-Delfland. De ChristenUnie vraagt hoe de collegeleden de rol van Midden-Delfland in bestuurlijke gremia ervaren.

De heer **Gebben** vraagt per interruptie of de ChristenUnie deze vraag stelt omdat ze bereid is om het lidmaatschap aan Cittaslow op te zeggen.

De heer **Ringeling** antwoordt dat er was afgesproken dat er geen heilige huisjes zouden zijn. De ChristenUnie heeft eerder gevraagd om te kijken naar nut en noodzaak van het lidmaatschap aan Cittaslow. Hij kan zich voorstellen dat de contributie aan Cittaslow wordt afgezet tegen de bezuiniging op de muziekverenigingen.

Naar aanleiding van de lijst van voorgestelde bezuinigingen merkt spreker op dat hij geen voorstander van de bezuiniging op de maatregel 'antidiscriminatievoorziening' (fiche 37). Het is een klein budget en bezuinigen op deze maatregel geeft een verkeerd signaal af. De impact van de bezuiniging is een minder inclusieve samenleving en dat vindt de ChristenUnie ongewenst. Van 'afstoten kinderboerderij Maastrand of Schipluiden' (fiche 12) is de ChristenUnie geen voorstander, omdat kinderboerderijen bijdragen aan de educatie van kinderen en de sociale cohesie binnen de kernen. Bezuinigen op de maatregel 'lokaal onderwijsbeleid' (fiche 41) vindt de ChristenUnie onverstandig, omdat dit zal leiden tot veel hogere kosten op andere beleidsterreinen, zoals jeugdzorg. Ook de bezuiniging op de maatregel 'subsidie SWMD' (fiche 49) vindt de ChristenUnie onverstandig. Voor de argumentatie verwijst de heer Ringeling naar de inspreker. Verder wil de ChristenUnie niet bezuinigen op 'kunst, cultuur en sociale verbinding' (fiche 45). Kunst en cultuur levert een grote bijdrage aan de sociale cohesie in de kernen. De ChristenUnie vindt het onverstandig om hierop te bezuinigen. Tot slot ondersteunt de ChristenUnie de twee muziekverenigingen die ervoor pleitten om niet te korten op hun subsidie.

De **voorzitter** benadrukt dat de raad bij de behandeling van de kadernota nog geen besluiten neemt over de bezuinigingen. De kadernota dient als richting voor het college om de begroting op te stellen, waarover in november wordt besloten.

De heer **Jongsma** zegt dat OGP Midden-Delfland voorstander is van 'koersvast kiezen voor wat waardevol is'. De financiële toekomst van Midden-Delfland is onzeker door kostenstijgingen en een wankel rijksbijdrage. De meicirculaire van 2025 biedt enige verlichting, maar voorzichtigheid is geboden. De fractie heeft de kadernota getoetst aan de kernwaarden van OGP Midden-Delfland. De

eerste kernwaarde is 'groen en duurzaam'. Bezuinigen op duurzaamheid is daarom geen optie voor OGP Midden-Delfland. Gezondheid en toekomst gaan namelijk boven kortetermijnwinst. Een tweede kernwaarde is 'sociaal en rechtvaardig'. De fractie wil toegankelijke zorg en ondersteuning en gelijke kansen voor iedereen. Kwetsbare inwoners mogen niet de prijs van de bezuinigingen betalen. Een derde kernwaarde is 'democratisch en betrokken'. OGP Midden-Delfland koestert burgerparticipatie, digitale toegankelijkheid en open bestuur. De fractie wil de inwoners betrekken bij het gezamenlijk bouwen aan een betere samenleving. Bezuinigen op de democratie is onaanvaardbaar voor OGP Midden-Delfland. De derde kernwaarde is 'leefbare dorpen en een sterke gemeenschap'. Verenigingen voor sport en cultuur, dorpshuizen en ontmoetingsplekken en vrijwilligerswerk zorgen voor leefbaarheid. Ze zijn geen luxe, maar noodzakelijk voor een verbonden samenleving. OGP Midden-Delfland kiest in de kadernota voor duurzaamheid, gelijkheid en gemeenschapszin. De fractie kan zich grotendeels vinden in de financiële uitgangspunten in de kadernota. Voor twee punten voor extra inkomsten heeft de fractie een ander voorstel. Voor de ozb wordt gerekend op een structurele stijging van 3%. Daarnaast wordt een incidentele extra verhoging van 2% voorgesteld. Dat vindt OGP Midden-Delfland te veel. OGP Midden-Delfland stelt voor om 1% extra te verhogen, omdat bewoners van een koopwoning er structureel iets meer op vooruit zijn gegaan dan mensen in een huurwoning. De toeristenbelasting zou OGP Midden-Delfland in 2027 niet willen verdubbelen naar € 3, maar naar € 2,25. Deze prijsstijging gaat ten koste van een kleine groep ondernemers en de voorgestelde verhoging sluit niet aan bij wat gebruikelijk is in Cittaslow-gemeentes.

Mevrouw **Koppert** geeft per programma aan op welke maatregelen OGP Midden-Delfland zou willen bezuinigen. Voor het programma 'Vitale dorpen in Midden-Delfland 2025' kan volgens OGP Midden-Delfland alleen bezuinigd worden op het beperken van adviezen van anderen. In het tweede programma vindt OGP Midden-Delfland dat niet bezuinigd mag worden op anti-discriminatiemaatregelen. Wel kan bezuinigd worden op regionale overleggen. In het programma 'Beheer, verkeer en milieu' zou OGP Midden-Delfland de kleine budgetten met een groot effect op samenwerking en verbinding in de gemeente zoveel mogelijk willen ontzien. Voor programma 4, 'Onderwijs' is bezuinigen op het wegnemen van onderwijsachterstanden niet bespreekbaar voor OGP Midden-Delfland. Voor programma 5, 'Sociaal domein en welzijn' geldt ook dat op kleine budgetten die de sociale cohesie vergroten niet bezuinigd mag worden. Wel wil OGP Midden-Delfland investeren in jeugdzorg, zodat na 2026 kostenbeheersing mogelijk wordt. In programma 6 'Economische zaken en sociale zaken' zullen besparingen die neerslaan op kwetsbare inwoners niet gesteund worden door OGP Midden-Delfland. Wel ziet de fractie mogelijkheden in de verhuur van verschillende gebouwen. In programma 7 'Ruimtelijke ordening en ontwikkelingen volkshuisvesting' kan OGP Midden-Delfland zich vinden in de collegevoorstellen. De fractie gelooft echter niet er € 100.000 bezuinigd kan worden bij het opstellen van een omgevingsplan, maar denkt dat het maximaal € 25.000 zal opleveren. OGP Midden-Delfland is verheugd dat het dividend van JUVA verhoogd kan worden met € 680.000 per jaar. Dat scheelt de gemeente veel bezuinigingen. Ook is het goed dat gekeken wordt naar mogelijke besparingen op de ambtelijke organisatie. Voor OGP Midden-Delfland is het uitgangspunt dat er niet bespaard wordt op de uitvoering, maar op het management. Het lijkt OGP Midden-Delfland verstandig om aandacht te blijven houden voor instroom en ontwikkeling van jonge medewerkers. OGP Midden-Delfland verwacht dat er tussen € 1 miljoen en € 1,5 miljoen bezuinigd kan worden, dan wel extra inkomsten gegenereerd kunnen worden.

De heer **Roeling** is tevreden over de wijze waarop het college en de ambtelijke organisatie de kadernota hebben opgesteld en bezuinigingen voorstellen. Hij vindt echter dat de missie en strategie die het college zegt voor te staan, niet goed aansluiten bij de bezuinigingsmaatregelen die vervolgens worden voorgesteld. Bezuinigingen op onder andere de kinderboerderij en de muziekverenigingen komen bijvoorbeeld niet overeen met de wens om sociale cohesie te bevorderen. Mijn Partij wil graag wat verder kijken dan de afzonderlijke bezuinigingsmogelijkheden en wil nadenken over hervormingen die blijvend effect hebben.

De heer **Gebben** vraagt of Mijn Partij van plan is om een alternatieve kadernota te presenteren.

De heer **Roeling** meent dat er meer mogelijk is dan de maatregelen die het college heeft

voorgelegd. Mijn Partij zou willen nadenken over hoe de gemeente omgaat met de ambtelijke organisatie, bijvoorbeeld door werk naar voren te halen dat toch al gepland staat. De fractie is geen voorstander van een extra verhoging van de ozb met 2% en ziet hiervoor geen noodzaak. Een ander voorbeeld is dat de gemeenteraad zelf meer kan besparen. Ook het college zou wat kunnen versoberen. Mijn Partij is ook geen voorstander van het verhogen van de toeristenbelasting. In november 2024 is een motie aangenomen over een onderzoek naar de verhoging van de toeristenbelasting. Daarbij zou gekeken worden hoe de regelgeving bij met name de B&B-ondernemers vereenvoudigd kan worden. Daar is echter nog steeds niets mee gebeurd. De heer Roeling ziet er zelfs wel wat in om de toeristenbelasting helemaal af te schaffen. Tot slot merkt hij op dat de verhoogde defensie-uitgaven ook de inwoners van Midden-Delfland raakt. Daar wil Mijn Partij niet aan voorbijgaan.

De heer **Gebben** dankt het college en de ambtenaren voor de zeer overzichtelijke kadernota. Het is een zoektocht geweest om € 3 miljoen te bezuinigen. De uitgangspunten worden door de VVD onderschreven. Ook de VVD ziet graag dat er vaart wordt gemaakt met permanente woningbouw. De fractie pleit altijd voor financiële degelijkheid en wil niet dat de gemeente geld en personeel blijft inzetten voor projecten die uiteindelijk niets opleveren, zoals het azc en de flexwoningen. De basis van de kadernota lijkt op orde, maar in de invulling kan de VVD zich niet helemaal vinden. Bovendien heeft de meicirculaire de financiële vooruitzichten verbeterd, waardoor er ruimte is ontstaan om het bezuinigingsvoorstel iets anders in te vullen. De VVD vindt het verhogen van de ozb een te gemakkelijke oplossing. Hardwerkende inwoners met een koopwoning opdragen om een gat in de gemeentelijke begroting te dichten mag van de VVD alleen als alle andere opties zijn uitgeput. Verder ziet de VVD dat mensen met een laag inkomen zonder eigen huis volledig buiten schot blijven. Voor hen zijn er veel subsidies en maatregelen beschikbaar. De VVD vraagt zich af of de armoedeval hierdoor niet steeds groter wordt, waardoor werken niet meer lonend is. Nu er ruimte is ontstaan in de begroting wil de VVD de voorgestelde ozb-verhoging meteen schrappen. De grootste taakstelling zou neergelegd moeten worden bij de jeugdzorg. Ook afgelopen jaar was er weer een overschrijding van € 500.000. Midden-Delfland zet sinds 2019 in op preventie. Dat was een logische gedachte, maar het aantal jeugdigen in het sociaal domein is alleen maar toegenomen en de kosten voor jeugdhulp zijn nog nooit zo hoog geweest. De VVD stelt voor om te bezuinigen op de extra fte die aan het MT is toegevoegd voor preventie. Vervolgens zou de gemeente actief aan de slag moeten gaan met normalisatie van jeugdproblemen. De gemeenteraad moet paal en perk stellen aan de uitgaven aan jeugdzorg. Daartoe dient de verordening Jeugdzorg zo aangepast te worden dat alleen vergoed wordt wat de gemeenteraad echt nodig vindt. Van diverse voorgestelde maatregelen gaan de wenkbrauwen fronsen: kleine bijdragen met grote impact. De meest bizarre is de keuze om de kinderboerderij in Maasland óf in Schipluiden te sluiten. De VVD is tegen deze volstrekt arbitraire keuze. Als de sluiting doorgaat, dan wil de VVD dat wel graag voor 1 januari 2026, zodat de inwoners via de stembus hun mening erover kunnen uiten. De VVD ziet twee bezuinigingsposten die altijd weer terugkomen, SWMD en de bibliotheek, en begrijpt niet waarom deze posten weer worden opgevoerd. De coalitiepartijen gaan immers praten over preventie in het sociaal domein, armoedebestrijding, eenzaamheid en statushouders. Beide organisaties staan zo dicht bij de gemeenschap, dat alle geld zeer effectief besteed is. Voor SWMD is het zelfs cynisch omdat de coalitiepartijen voor hen een extra taak zien als het azc er komt. Een opvallende bezuiniging, die het college afraadt, is bijna € 7.000 voor ondersteuning van statushouders bij de aanvraag voor gezinshereniging. Hiervoor bestaat een landelijke regeling, dus de gemeente hoeft aan deze ondersteuning geen budget te besteden. Verder is een in het oog springende bezuiniging de kerstboom in Schipluiden. De VVD zou deze liever niet wegbezuinigen. Mocht hij wel sneuvelen, dan ziet de VVD dat het liefst in december 2025 al gebeuren, zodat de kiezer er in maart zijn oordeel over kan vellen. Tot slot merkt de VVD op dat de coalitie al veel geld heeft uitgegeven aan het initiëren van een azc en flexwoningen. Dat gaat om veel meer geld dan de kinderboerderij en de kerstboom. De VVD vindt het zonde en denkt soms dat dit een manier is van de coalitie om naast Den Hoorn ook de andere kernen te laten voelen wat de komst van een azc betekent voor Midden-Delfland.

De heer **Van Rijs** stelt dat het college zijn bezuinigingsvoorstellen baseert op de ambities uit het collegewerkprogramma. Het CDA kan zich vinden in deze uitgangspunten en heeft dit als

referentiekader gebruikt. De voorstellen worden vervolgens getoetst aan de kernwaarden van het CDA: een breed gedragen verantwoordelijkheid voor de samenleving, rechtvaardigheid en gelijke behandeling en zorgvuldig en duurzaam omgaan met de aarde.

Het CDA kan instemmen met het merendeel van de voorgestelde bezuinigingen. Een aantal voldoet echter niet aan de criteria. In het programma 'Bestuur en veiligheid' gaat dat om het laten vervallen van de naturalisatieceremonie en bezuinigen op antidiscriminatiebeleid en op kosten van mediation bij buurtruzies. In het programma 'Beheer, veiligheid en milieu' gaat het om de sluiting van de kinderboerderij, het beperken van de bediening van de valbrug in Schipluiden, besparen op onderhoud van speelvoorzieningen en wegberen. In het programma 'Onderwijs' het opzeggen van de verspreiding van de Anne Frank Krant. In het programma 'Sociaal domein en welzijn' het verlagen van de subsidies op kunst, cultuur, zang, muziek en sociale verbinding, alsook de verlaging van het budget SWMD en de Adviesraad Sociaal Domein. Met de voorgestelde besparingen in de programma's 'Vitale dorpen', 'Economische en sociale zaken' en 'Ruimtelijke ordening, ontwikkeling en wonen' gaat het CDA akkoord.

Op de lijst met af te raden maatregelen staat de MUS WMO-vervoer. Het CDA gaat ervan uit dat er geen ritprijs in rekening wordt gebracht, waarmee de fractie van harte kan instemmen.

Als suggesties voor bezuinigingen noemt het CDA het sluiten van het gemeentehuis voor een dag per week, het verhuren van de gemeentewerf en verdere verduurzaming van het gemeentehuis met onder andere ledverlichting.

Maatregelen die niet zijn genoemd, maar die het CDA wel adviseert zijn minder diensten afnemen van Omgevingsdienst Haaglanden, zodat de GR de beoogde 6,2% taakstelling kan besparen, en voorlopig af te zien van het in gebruik stellen van elektrische vuilniswagens. Het CDA ondersteunt de verduurzamingsdoelen, maar vindt niet dat de gemeente voorop hoeft te lopen.

Met dit pakket én de laatste meevaller in de meicirculaire kan Midden-Delfland een sluitende begroting hebben voor de jaren 2026-2029. Het CDA hoort graag van het college hoe de raad moet omgaan met het voorstel.

De heer **Vieira** stelt dat Midden-Delfland voor een fors financieel vraagstuk gesteld staat. Er moest echter uitgegaan worden van een bezuiniging van € 3 miljoen, maar volgens de meicirculaire gaat daar weer € 1,5 miljoen vanaf. D66 vindt dat de gemeente niet op afzonderlijke maatregelen moet bezuinigen, maar vanuit een visie moet bepalen op welke onderdelen bespaard kan worden. Voor D66 staat de jeugd centraal. De fractie wil het budget dat scholen ontvangen om de jeugd te ondersteunen, handhaven. Ook mensen in kwetsbare posities verdienen de aandacht. Wie zonder werk, woning of opleiding zit, loopt het risico op isolement. Taalmaatjes en SchuldHulpMaatjes spelen een belangrijke rol om dit te voorkomen. D66 wil hier niet op bezuinigen, en ook niet op zaken die bijdragen aan gezondheid, veiligheid en sociale verbondenheid. SWMD verbindt honderden vrijwilligers met inwoners die ondersteuning nodig hebben. Met relatief weinig betaalde krachten levert SWMD een belangrijke maatschappelijke bijdrage. De voorgestelde bezuinigingen lijken D66 onverstandig.

De kinderboerderijen in Schipluiden en Maasland zijn een laagdrempelige ontmoetingsplek en leeromgeving. D66 roept het college op om te onderzoeken of met inwoners, scholen of maatschappelijke organisaties gekeken kan worden hoe de boerderijen in stand gehouden kunnen worden.

Er zijn ook mogelijkheden om kostenefficiënter te werken, zoals slimmer gebruik van gemeentegebouwen.

Over de toeristenbelasting is al het een en ander gezegd. D66 benadrukt dat er in Midden-Delfland minder toeristenbelasting wordt betaald dan in omliggende gemeenten. Hij kan zich niet voorstellen dat een kleine kostenstijging toeristen doet besluiten om elders op vakantie te gaan. D66 zou de belasting graag wat verhogen om daarmee de voorzieningen ook voor toeristen in stand te houden. Met de ozb zit Midden-Delfland hoger dan de omliggende gemeenten. Een ozb-verhoging is voor D66 alleen bespreekbaar als de toeristenbelasting in stand wordt gehouden. Een andere maatregel is een efficiëntere managementstructuur. D66 vindt dit een prima bezuiniging.

Vorige week werd in de commissie gesproken over een eerlijker verdeelsleutel voor jeugdzorg. Midden-Delfland betaalt veel op basis van inwonersaantal en zou op basis van het historisch gebruik veel gunstiger uitkomen. D66 zou graag zien dat het college hierover goed onderhandelt in het AB van de gemeenschappelijke regeling.

Tijdens de inloopavond deden ambtenaren de suggestie om strenger te controleren in het sociaal

domein en de inzet van trainees in de gemeentelijke organisatie. Daarvoor kan Midden-Delfland ook samenwerking zoeken met andere gemeenten.

De heer **Van der Eijk** vraagt per interruptie hoe de inzet van trainees leidt tot een bezuiniging voor de gemeente.

De heer **Vieira** legt uit dat hij ervoor pleit om traineeships niet te schrappen. Als er geen trainees meer worden aangenomen, zal de gemeente namelijk genoodzaakt worden om duurdere krachten in te zetten.

D66 vindt bezuinigen op onderhoud van infrastructuur en gebouwen geen optie, omdat het op lange termijn meer geld kost. De fractie hoort graag of de spreiding van de lasten in de meerjarenbegroting gewijzigd kan worden. Nu ligt de druk vooral op de eerstvolgende jaren, terwijl er daarna meer financiële ruimte lijkt te zijn.

Maatregelen op het gebied van woningbouw zijn niet opgenomen in de kadernota. Jongeren wachten al lange tijd op een huurwoning, wat vraagt om blijvende actie. D66 is blij dat bezuinigingsmaatregelen op dit gebied buiten schot blijven.

D66 wil voor de raadsvergadering graag samenwerken met andere fracties om moties en amendementen op te stellen.

De **voorzitter** geeft het college de gelegenheid om te reageren op de eerste termijn.

Wethouder **Voskamp** dankt de commissie voor de input, die waardevol is om de kadernota richting te geven. Na het vaststellen van de Begroting 2025 is het college begonnen aan de opgave om een begroting op te stellen die per 2026 of per 2029 sluitend is, zoals de toezichthouder aan de gemeente heeft opgelegd. Daarbij is duidelijk geworden dat de gemeente circa € 3 miljoen moet bezuinigen. Uiteindelijk is er voor € 2,2 miljoen aan maatregelen gevonden. Er zijn ook nog enkele maatregelen die nu nog niet gekwantificeerd kunnen worden, maar die nog uitgezocht kunnen worden omdat ze mogelijk op langere termijn effect hebben. De bezuiniging van € 2,2 miljoen was tot voor kort onvoldoende, maar sinds de meicirculaire blijkt dat er positief resultaat wordt bereikt als de bezuiniging van € 2,2 miljoen volledig wordt doorgevoerd. Een aantal maatregelen kan daarom via een amendement uitgesteld of teruggedraaid worden. De gemeenteraad kan ook de kaders aanscherpen, op basis waarvan vervolgens besloten wordt welke bezuinigingen al dan niet worden doorgevoerd.

De heer **Gebben** vraagt naar de rekenfout die in de meicirculaire zat.

Wethouder **Voskamp** antwoordt dat het gaat om een minimaal verschil in 2028 en 2029.

De heer **Gebben** vraagt of het klopt dat er € 850.000 extra rijksmiddelen naar de gemeente komen.

Wethouder **Voskamp** antwoordt dat het college per brief al aan de raad heeft meegedeeld dat er meer financiële ruimte is. In 2028 is het positieve saldo het kleinst. Dat wordt als ijkpunt gebruikt. Er kan geen exact bedrag genoemd worden, omdat er ook nog een marge moet worden aangehouden voor indexatie en andere stijgingen.

De heer **Vieira** vraagt of het klopt dat het bedrag uit de meicirculaire van de € 2,2 miljoen bezuiniging afgetrokken kan worden. Als het raadsvoorstel met betrekking tot financiële ruimte niet wordt aangenomen, wat is daar dan het gevolg van?

Wethouder **Voskamp** gaat ervan uit dat de raad gezamenlijk een richtinggevende uitspraak kan doen. Als een bepaald amendement het niet haalt, is er voor die wijziging geen draagvlak en zal het college verdergaan op de ingeslagen weg. Hij adviseert de raad dan ook om een gezamenlijke uitspraak te doen over de bezuinigingen waarover overeenstemming is.

De wethouder zal de suggesties die de commissie heeft gedaan zoveel mogelijk meenemen en zal kort ingaan op een aantal voorstellen.

Een van de gemeentelijke kaders is dat de ozb pas mag stijgen als de gemeente er alles aan gedaan heeft om de kosten binnen de perken te houden. De extra stijging van de ozb wordt dan

ook voorgesteld als aanvulling op de vele bezuinigingsvoorstellen die het college heeft gedaan. Als de ozb niet met 2% extra verhoogd wordt, moet de gemeente nog eens € 130.000 extra bezuinigen. Hetzelfde geldt voor de toeristenbelasting. Naar aanleiding van de motie hierover heeft het college gekeken of de toeristenbelasting meer in lijn met die in omliggende gemeenten kan worden gebracht. Dit is in overleg met diverse toerismeondernemers gedaan. Zij voelden het als een verlichting van de regeldruk.

Gevraagd was of er nog mogelijkheden zijn om de lasten te verspreiden binnen de meerjarenbegroting. Waar het college mogelijkheden ziet om een reserve of voorziening in te richten, zal dat gebeuren. De beheerplannen, waarin soms pieken te zien zijn in het werk, zijn vastgesteld en leidend. Wijziging kan alleen als werkzaamheden verschuiven.

Wethouder **Oderwald** heeft veel aandachtspunten van de commissie genoteerd. De ChristenUnie noemde een aantal punten waarop niet bezuinigd zou worden, zoals de gemeentewerf en snippergroen. Het is niet zo dat het college afraadt om op deze maatregelen te bezuinigen, maar deze moeten nog vertaald worden in financiële stukken. Deze eventuele besparingen zullen nog geen effect hebben op de begroting 2026 en kunnen dus nog niet echt meegewogen worden voor de huidige bezuinigingsopgave.

De mogelijkheden om de gemeentewerf te verhuren zijn beperkt omdat het terrein niet afgesloten is. De opslag aan de Woudseweg kan wel leeggeruimd worden, zodat de locatie verhuurd kan worden. Dit kan echter pas later uitgewerkt worden.

Portefeuillehouder **Noordermeer** dankt de commissie voor de complimenten over het proces. De ChristenUnie en Mijn Partij vroegen het college om te overwegen welke meerwaarde deelname aan Cittaslow heeft. Uit de recent uitgevoerde heraudit kwam deze meerwaarde sterk naar voren. Het college is bereid later op dit onderwerp terug te komen.

De **voorzitter** geeft de commissie de gelegenheid tot een tweede termijn.

De heer **Roeling** lijkt het prima om de reactie van het college mee te nemen, zodat men in de raadsvergadering een goed kader kan formuleren. Hij ziet nog wel wat losse eindjes: de septembercirculaire komt nog voor de begroting en er is nog wat onduidelijkheid over de kosten voor het groenbeheer. Op 1 juli a.s. zal de gemeenteraad echter een goede basis neerleggen voor de begroting 2026.

De heer **Vieira** is er voorstander van om met alle raadsfracties een amendement op te stellen over de bezuinigingen waarover overeenstemming is.

De heer **Van Rijs** waarschuwt voor het gevaar dat de meicirculaire ertoe leidt dat de bezuinigingsvoorstellen niet meer serieus worden genomen. Als het college de opmerkingen van vanavond verwerkt in de kadernota en de begroting, vreest hij dat dezelfde discussie weer opnieuw wordt gevoerd en dat het debat van vanavond zonder resultaat blijft. Het CDA zou daarom liever een gezamenlijk amendement indienen. De onderwerpen waarover geen overeenstemming is, zullen per bezuinigingsmaatregel per fractie geamendeerd moeten worden.

De heer **Gebben** ziet best wat consensus. Waarover geen consensus is, zullen de fracties een amendement moeten indienen, zodat erover gestemd kan worden.

De heer **Ringeling** vraagt of het nodig is dat de raad een amendement gaat indienen over alle punten waar al een meerderheid voor is. Het lijkt hem handiger als het college voorafgaand aan de raadsvergadering een lijstje oplevert van de wijzigingen in de kadernota. Over de onderwerpen waar geen overeenstemming is, kunnen de partijen dan amendementen indienen tijdens de raadsvergadering.

De heer **Van der Eijk** zegt dat de raad de kadernota moet amenderen, alvorens deze aan te nemen.

De heer **Ringeling** verwacht dat het college voor de raadsvergadering nog komt met een gewijzigd raadsvoorstel.

De heer **Jongsma** vindt dat het college met een bezuiniging van € 3 miljoen goed geleverd heeft. Alle opties zijn op tafel gelegd, ook 'vreemde', doch technisch mogelijke opties. OGP Midden-Delfland zou liever zien dat de kadernota een moment is om een bredere heroverweging te maken. Voorgesteld wordt om als bezuiniging de kerstboom in Schipluiden te schrappen. Vanuit het kader dat iedereen in de gemeente gelijk behandeld moet worden, had het college ook kunnen overwegen om in alle kernen wel of geen kerstboom te sponsoren. De heer Jongsma is er voorstander van om een gezamenlijk amendement in te dienen met de onderwerpen waarop iedereen al dan niet op wil bezuinigen.

De heer **Roeling** stelt voor dat het college voor de raadsvergadering alvast een aantal bezuinigingsvoorstellen intrekt, zodat daarover niet gedebatteerd hoeft te worden en de raad er geen amendement over hoeft op te stellen.

De heer **Jongsma** vindt dat ook een goede suggestie en is benieuwd wat het college daarvan vindt. Het zou wel prettig zijn als er snel duidelijkheid komt voor verenigingen en organisaties die afhankelijk zijn van subsidies.

De heer **Gebben** vraagt naar de inkleuring van maatregelen waarover de raad het niet eens wordt op 1 juli a.s. Wanneer verwacht de heer Jongsma dat daarover nog besloten kan worden?

De heer **Jongsma** stelt dat de partijen vandaag al een duidelijk kader hebben meegegeven. Dat verandert niet. Bij de begrotingsbehandeling wordt vervolgens definitief besloten over uitgaven en bezuinigingen.

De **voorzitter** geeft het college de gelegenheid om te reageren op de tweede termijn.

Wethouder **Voskamp** legt nogmaals uit dat er drie mogelijkheden zijn. Eén: aanpassen van het kader op basis waarvan het college weet welke maatregelen wel en welke niet doorgevoerd kunnen worden. Twee: aangeven dat bepaalde clusters uitgesloten worden van bezuinigingen. En drie: een amendement per fiche indienen. Het college ziet het liefst zo gedetailleerd en zo concreet mogelijk op welke maatregelen er al dan niet bezuinigd moet worden. Het is ook mogelijk om een motie in te dienen, waarin het college wordt opgedragen om de bezuinigingen op een bepaalde manier uit te voeren.

In eerste termijn werd door het CDA verondersteld dat het niet doorvoeren van de bezuiniging op de MUS betekende dat er geen ritprijs wordt ingevoerd. Dat is geen juiste veronderstelling. Er wordt niet bespaard op het budget van de MUS, waardoor er twee auto's kunnen worden aangeschaft. Het invoeren van een ritprijs is een manier om de kostenstijging te dekken. Als de ritprijs wordt geschrapt, moet de tegenvaller die hierdoor ontstaat nog worden gedekt.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als bespreekstuk aan de raad wordt aangeboden.

8. Sluiting van de vergadering

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.49 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie van de gemeente Midden-Delfland op 9 september 2025.

de griffier,
A. de Vos

de voorzitter,
N.C. Knaap